Krajská hygienická stanice Libereckého kraje se sídlem v Liberci
Husova tř. 64, 460 31 Liberec 1, P.O.Box 141, tel. 485 253 111, sekretariat@khslbc.cz
ID nfeai4j, IČ 71009302

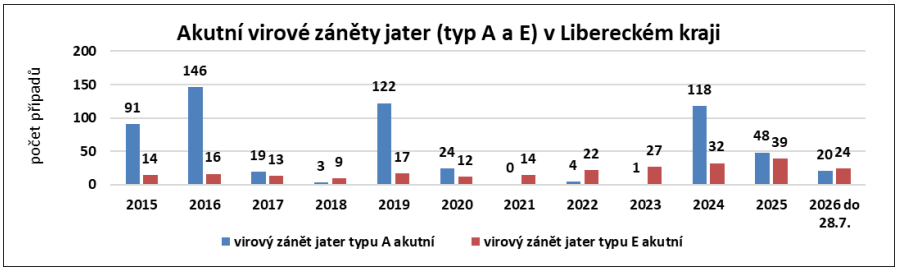
V Liberci 28. července 2026

Tisková zpráva

SVĚTOVÝ DEN HEPATITIDY – 28. ČERVENEC

Světový den hepatitidy připadá na den narození profesora Barucha Samuela Blumberga, objevitele viru hepatitidy B, tvůrce první vakcíny proti němu a nositele Nobelovy ceny za medicínu z roku 1976. Jeho hlavním cílem je zvýšit povědomí o virových hepatitidách, upozornit na význam prevence, očkování, včasného testování a dostupné léčby a podpořit úsilí o eliminaci virových hepatitid jako hrozby pro veřejné zdraví.

Virové hepatitidy („žloutenky“) je skupina onemocnění způsobena několika druhy virů. Celosvětově podle původce rozlišujeme sedm typů – A, B, C, D, E, F, a G, které se od sebe odlišují způsobem přenosu, příznaky, závažností i následky. V České republice jsou nejrozšířenějšími typy A, B, C a v poslední letech evidujeme nárůst případů typu E.

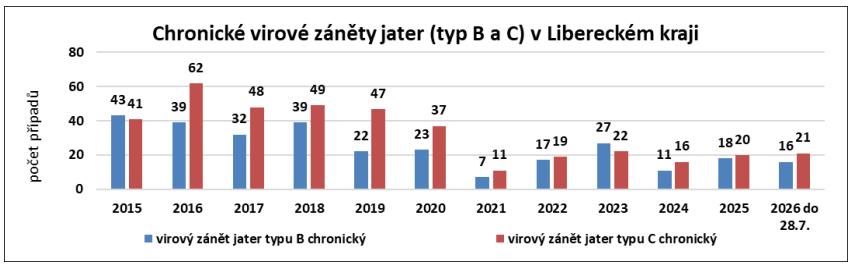

Virová hepatitida typu A (žloutenka typu A, VHA) se stejně jako virová hepatitida E (VHE), přenáší orálně-fekální cestou.

Zdrojem onemocnění VHA je nakažený člověk, u něhož je virus přítomný ve stolici. Virus přežívá dlouhodobě ve vnějším prostředí. Onemocnění se může mezi lidmi šířit kontaktem tzv. případ od případu („cestou špinavých rukou“) nebo nepřímo znečištěnou vodou, potravinami nebo prostřednictvím předmětů (kliky, madla, WC). Rozhodující roli zde sehrává úroveň hygienického standardu a způsob života.

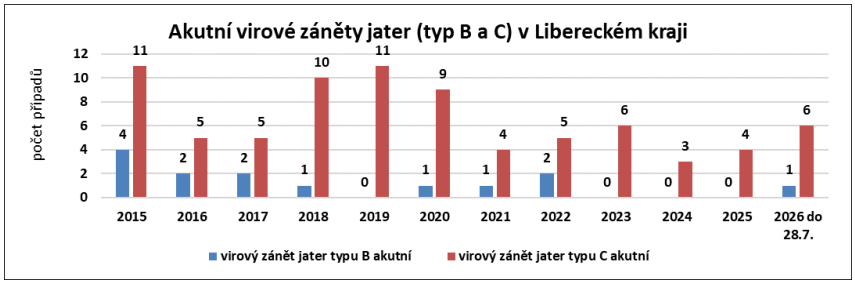
„Významnou roli možné nákazy hraje cestování. Při návštěvě zemí s nižším hygienickým standardem je důležité zvážit konzumaci zejména ovoce, zeleniny a mořských plodů z neznámých zdrojů např. z tržiště, všeobecně pokrmům nedostatečně tepelně upraveným. Opatrnost je nutná i při používání vody z místních veřejných zdrojů, bezpečná je voda zaručeně originálně balená. Důležité je dodržování osobní hygieny, samozřejmostí je mytí rukou po použití toalety a před jídlem,“ vysvětluje MUDr. Monika Hausenblasová, ředitelka odboru protiepidemického KHS LK. *„Hrozba onemocnění VHA je aktuální i v našich podmínkách. V letošním roce evidujeme 20 případů této nákazy, ale v roce 2024 jsme řešili epidemii většího rozsahu, při které onemocnělo 118 osob. Při onemocnění je povinná izolace na infekčním oddělení. Nejspolehlivější ochranou je očkování. Očkovací látka je prověřená a obecně velmi dobře snášená.“*

Virus hepatitidy E je také velmi odolný k vnějšímu prostředí. Přenos viru probíhá nejčastěji konzumací nedostatečně tepelně zpracovaného masa, zejména vepřového a zvěřiny, ale též ryb a mořských plodů. Mezilidský přenos má pouze zanedbatelný význam. Nebezpečná může být akutní hepatitida E v těhotenství, zejména v posledním trimestru, kdy hrozí riziko potratu či vrozené VHE u dítěte.

Virové hepatitidy B a C jsou nákazy, u kterých je virus obsažen v krvi nemocného člověka a následkem onemocnění bývá často celoživotní nosičství. Nosič je v podstatě relativně „zdravý“ jedinec, který je významným zdrojem nákazy, zejména když o svém nosičství neví.

„Onemocnění virovými hepatitidami typů B a C často se často stává chronickým a klinicky se může projevit po mnoha letech o to vážněji, cirhózou jater nebo rakovinou. Vzhledem k tomu, že virus hepatitidy C má více genotypů, nebyla zatím vyvinuta očkovací látka. Naopak očkování proti VHB je v České republice součástí pravidelného povinného očkování dětí od roku 2001. Od stejného roku byli očkovaní také 12tiletí narození od roku 1989,“ popisuje Hausenblasová. *„Stává se, že u osob narozených dříve se prokáže nosičství v rámci předoperačních vyšetření, dotyčný často vůbec neví o tom, že by byl nemocný. Na markery VHB jsou také testovány ženy v rámci screeningu v těhotenství.“*

Původcem onemocnění je virus hepatitidy B, který se u nemocného nebo nosiče vyskytuje v krvi a dalších tělních tekutinách (slinách, mužském spermatu, poševním sekretu, ale také v mozkomíšním moku, žluči a jiných tekutinách, které se však v přenosu onemocnění běžně neuplatňují).

K přenosu viru hepatitidy B může dojít použitím stejného holicího strojku, břitvy, zubního kartáčku, kartáčku na mytí rukou, stejného ručníku s infikovanou (nakaženou) osobou apod., prováděním tetování nebo piercingu nesterilními pomůckami, použitými jehlami a stříkačkami, přímým kontaktem s krví nebo otevřenými ránami infikované osoby, při nechráněném pohlavním styku s infikovanou osobou nebo z infikované matky na její dítě při porodu.

Inkubační doba u virových hepatitid je nejkratší, 15-50 dní, u VHA a nejdelší u VHC, až 160 dní. První příznaky se většinou podobají chřipce, později následuje světlá stolice, tmavá moč, žluté bělmo. Infekční bývají nemocní před vypuknutím prvních příznaků.

„Prodělání jednoho typu virové hepatitidy neznamená profylaxi pro všechny ostatní. Dlouholetou až celoživotní ochranu poskytuje spolehlivé očkování proti virovým hepatitidám A a B," uzavírá Hausenblasová.

Zuzana Balašová
tisková mluvčí KHS LK